

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

— Hivatalos hirdetések 6 hasábos peltt sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Merénylet a német oszár ellen.

München, nov. 13. Vilmos császár ellen, aki itt időzik, midőn ma a porosz követiséget elhagyta, merényletet követtek el. Mikor a kocsiba akart szállani, egy lövés dördült el. A császár a szívéhez kapott, elsápadt és eszméletlenül a kocsiban ülésebe esett. Rettenetes rémület támadt. Azt hitték, hogy a császárt golyó érte, de csakhamar kiderült, hogy a császár sértetlen és csak a nagy dörej rémitette meg és kábitotta el.

Hivatalos körökben úgy tüntetik fel a dolgot, hogy merénylet egyáltalában nem történt, hanem mikor a császár a kocsiba akart lépni, egy tribün összeomlott és ennek zaja okozta az ijedelmet.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 13. A képviselőház mai ülését Fusth Gyula elnök délután 10 órakor nyitotta meg.

Beérkezett a mentelmi bizottság határozata Plósz Sándor volt igazságügyi miniszter vád alá helyezése tárgyában.

Az elnöki előterjesztések után a Ház a szabadhajózásról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban elfogadta.

Következett a mértékekről, azok használatáról és ellenőrzéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Szerényi József államtitkár bejelentette a Háznak, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert ma kegyele-

tes kötelessége elszólította a Ház ülésétől, amennyiben résztvesz Pozsonyban édesatyja arcképének leplezésén, s a miniszter távollétében a kereskedelmi kormányt ő képviseli.

Lázár Pál előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalásnál Ballagi Aladár módosítványt nyújt be, mely szerint a fővárosi mértékhitelítő hivatal fenn tartandó.

Zanella Rikárd azt indítványozza, hogy Fiume városa is kapja meg e kedvezményt, tekintettel különleges helyzetére.

Szerényi József államtitkár kijelenti, hogy a két módosítás ellen a kormánynak nincs kifogása.

Több szónok ellenzi a módosításokat.

Szavazásra kerül a sor, a Ház nagy többsége mind a két módosítást elveti és az illető szakaszt változatlanul elfogadja.

Ezután a javaslat többi részét vita nélkül elfogadták.

Erre áttért a Ház a külkereskedelmi statisztikáról szóló törvényjavaslat tárgyalására és azt úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadta.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház szünete.

Budapest, nov. 13. A képviselőháznak holnap csak formális ülése lesz, a melyen az elnök indítványozni fogja, hogy

férfi tíz percig kikérdezte és mikor reményei már magasan szárnyaltak, azt ajánlotta neki, hogy forduljon a templomgyülethez segélyért. Senki se hitte, hogy valaki munkát keresne és nemcsak jótékonyági segélyt.

Megette a zsemlyét az utolsó morzsaig, aztán eldobta a papirzacskót. Egy korty víz a kútból szomjúságát csillapította. Töprengéseinek eredménye az volt, hogy műveltsége okozta sikertelenségét. Finom beszédem volt arányban szegényes megjelenésével. Valami nem lehetett rendben ezzel az emberrel, ez volt mindenféle a gyanu. Egy favágó vagy kárpitos talált volna munkát, de ő, aki oly szépen irt, mindenféle üzleti levelet meg tudott fogalmazni, hamar és helyesen számolt, ő nem talált foglalkozást.

Talán ruházata ellene tanuskodott. De hogy válogathatta volna ruháját, ha semmije se volt? Holnap elmegy egy ócskaruhaárushoz és megkísérli félig-meddig tisztességes szalmakalapját egy másfajta kicserélni. Akármilyen kopott lenne, a csilinder mégis az urat jellemzi. Jaj, be hiu bolond volt!

Igen, holnap, — de addig . . . Addig csak ott volt felesége, gyermeke és egy fillérje se volt a napi szükségletére.

Felrázkodott tétlenségéből, mely lassan megszálta — talán a zsemlye sok volt neki — és lábraállt újból. Most értette, hogy miért

a Ház holnaptól kezdve egy hétig ne tartson ülést, hogy a képviselők tanulmányozhassák a jövő évi költségvetést.

Pozsony hazafias ünnepe.

Pozsony, nov. 13. A vármegye közgyűlési termében ma leplezték le ünnepelesen Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf miniszterek és számos képviselő jelenlétében Kossuth Lajos arcképét. A minisztereket és képviselőket a polgárság lelkesülten fogadta. A pályaudvaron a polgármester üdvözlő beszédére Kossuth Ferenc válaszolt, mire a vendégek hosszú kocsisorral bevonultak a vármegyeházára. A diszközgyűlést Bittó főispán nyitotta meg, beszédében előadván, hogy a vármegye még 1848-ban elhatározta Kossuth Lajos arcképének megfestetését. Hat évtized kellett ahhoz, hogy e határozat megvalósuljon. Az ünnepi beszédet Sággy Gyula országgyűlési képviselő mondotta és beszéde alatt lehullott a lepel az arcképről. Délután fényes bankett volt.

Botrány a horvát tartománygyűlésen.

Zágráb, nov. 13. A tartománygyűlés mai ülése is viharral kezdődött. A belépő koalíciós képviselőket a karzat zsvívította, mire a Starcsevics-pártiak lehurrogták a karzatot, azt kiabálván, hogy az meg van vásárolva. Oriási lárma támadt, miközben Magdics rezoluczionista és Elegovics Starcsevics-párti képviselők összeverekedtek és «Gazember! Csaló! Hazaáruló!» kiáltásokkal illették egymást. Erre oly nagy ka-

csoszognak rendszeren a reménytelen emberek görbe háttal és fűrkésző szemekkel. Mert a csüggettség lelkükön keresztül testükbe hatol! Nem volt fáradt és mégis elhagyta ereje derekát kiegyenesíteni, lábait emelni; becsületes volt és még sem tudott az emberekkel nyíltan szembe nézni. A sikertelenség bélyege nyomta homlokát.

A kut vize pompás hűs volt, de jaj, az a pléhbögre mellette! Mielőtt használta, óvatosan kitakarította, mert a kényességet nem felejtette meg el. Aztán felhajtott két bögrével és újjászülöttnek érezte magát.

Cheapside városrészt könnyebb szívvvel járta át és szemei más dolgot kezdtek figyelni. Csak annak a filléres játékarusnak csizmájában lehetne, bármily rongyosak is voltak, aki oly lelkesedéssel kínálta árult! Vagy ha átvehetné az újságosfiu napi készletét, hogy bátran állhatná helyét a rendőrséggel szemben! Bár lehetséges volna mindez! De mikor nem volt semmi tőkéje!

Tőkehiány volt az általános hiány alapja. Ezt hajtogatja a bódés, aki üzletet szeretne, az irnok, ki ötven éves koráig mindig csak az marad: stb. Pedig olyan emberek, kiknek volt miből, bolondos dolgokba kezdtek. Talán jobb volt neki így.

A nap multával kevésbé válogatós kezdett lenni. Az éhség gyengítette gondolkodó tehet-

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Ibolyát vegyenek!

— Angolból. —

Egész reggelen keresztül kasul járta már Londont és nem talált munkát. Különös volt, hogy egy város, melynek minden zugában folyt a munka, őt tétlenségre kárhoztatta. Kezei reszkettek a munkavágytól, esze folyton számadásokon és aktákon járt és senki sem akarta foglalkoztatni. Ha volna bélyege, írta az újságoknak és rámutatna nyomorult helyzetére.

A tőzsdeépület egy sarkába dőlt, mig megevett egy zsemlyét és végiggondolta a nap eseményeit. Minden irodában visszautasították. Nem, semmi szükségük irnokra, örültek, ha saját embereiket foglalkoztathatták. Mennél előbb odébb áll, annál jobb! A kis szolgák figyelemmel kísérték, nem visz-e el egy tentartót az asztalokról. A főnökök roppant elfogultságot színlelve, kinézték, mielőtt egészen elmondhatta a kérését. Mindenki gyanus szemmel nézte!

Egészen mulatságos lehetett volna, ha nem lett volna oly borzasztó. Azt tételezték fel mindenféle, hogy iszákosság tette tönkre, pedig ő soha egy csepp szeszt nem ivott. Egy

varodás és zürzavar keletkezett, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Érdekes esküdszéki ítélet.

Pécs, nov. 13. Az itteni törvényszék ma hirdette ki az esküdtbíróóság verdiktje alapján ítéletét *Littke Lőrincz* pezsgógyáros ügyében, aki *Csvetkovics* Lajos dr. közigazgatási gyakornokot a felesége csábítójának híven, a tavasszal az utcán három revolverlövessel megsebesítette. *Csvetkovics* több heti betegség után telgyógyult. Az esküdszék felmentő verdiktje alapján *Littkét a bíróság is felmentette.*

Szerencsétlenség a gyakorlótéren.

Kassa, nov. 13. A gyakorlótéren egy önkéntes fegyverbe véletlenül éles töltés került és midőn a fegyvert elsütötte, *Bosics* tőhadnagyot találta, aki életveszélyes sebbel rogyott össze.

KÜLÖNFÉLE.

Árutorlódás Fiumében.

Az államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Fiumében a rossz időjárás és a rendkívüli nagy áruforgalom következtében torlódás állott be. Erre való tekintettel a Fiuméba rendelt kocsirakomány teherárak felvétele folyó hó 11-étől kezdve további intézkedésig előreláthatólag 5—6 napra beszünttetett. Utközben levő árúk feltartoztatnak és a felek rendelkezésére bocsájtatnak. Teherárúként feladott élő- és romlandó árúk felvetnek és továbbítatnak. Mihelyt az időjárás megjavul és a hátralék feldolgoztatik, a forgalmat azonnal megnyitják.

A teherforgalom Fiumében az utóbbi időben rendkívül nagy volt, úgy hogy november 10-én a fiumei állomáson közel 1300 vagonra való teherárú várta a be-, illetőleg kirakodást. A forgalom biztonsága s a még nagyobb torlódás elkerülése parancsolta tehát a fentebb

segét, nem tudott már oly könnyen álmódzni és képzelődni. Veszedelemesen villogtak a szemei és szája összeszorult.

Ösztönszerűleg elhagyta a gazdagabb vidéket és a szegényes utcákba ment. A szegény rokonszenvez a szegénnyel, ott remélte megtalálni a megértést, amit az intelligensebb elem megtagadott tőle. De az első kereskedő, kihez befordult (miután az ablakban olvasta, hogy »egy segéd kerestetik«), nagy szemeket meresztett rá.

— Egy iroda jobban megfelelne önnek, barátom. Fogadj meg tanácsomat és menjen a Citybe. Nagyon nagy ur ön nekem.

Végre megállt, kimerülve a sok járástól. Az otthon éhezőköt villámcsapásként látta maga előtt. Ha üres kezekkel tér haza, az a kétségbeesést jelenti nekik.

Most megértette, hogyan lesznek a gonosztevők. Erkölcsei kezdtek ingadozni. Bizonyos körülmények közt a lopás nem látszott többé alattomos és megvetendő bűnnek; a szükség kényszere alatt, úgy rémlett neki, az ember büszke lehetne rá és kiderülés esetén mártírként tűrhethetné el érte a börtönt. A társadalmi igazságtalanságok felkavarták érzelmeit. Pislogva körülnézett, merre találna zsákmányra.

Egy korcsma előtt állt; az egyik ablakpárkányon valamelyik utcai árus letett egy kosár ibolyát, kis csokrokba kötözve. Kie lehetett? Persze, valami haszontalan nyomorulté,

említett intézkedést. A ki-, és berakodást most tetemesen szaporított erővel végzik, úgy hogy némi reménység van arra, hogy a teherárúk felvétele a kitűzött 5—6 napnál talán már előbb is meg lesz kezdhető.

Már évek tapasztalata tanúsítja, hogy a torlódás a fiumei vonalon a legkülönbözőbb okokból éppen abban az időszakban áll be, amelyben az áruforgalom rendes lebonyolítása úgy az üzletvilágra, mint a be- és kivitelre nézve a legfontosabb és az évi eredményre döntő. Ez a tapasztalat méltán ráterelhetné az irányadó körök figyelmét arra, hogy az országnak a tengerrel való összeköttetésére a legnagyobb gondot fordítsák. Annak idején híre járt, hogy *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter mindjárt hivatalba lépése után kiadta az utasítást az illető osztályoknak, hogy a budapest—fiumei második vasutvonal kérdését a legkomolyabban tanulmányozzák. Ez új összeköttetés létrehozatala azonban igen sok időt és még több pénzt igényel. Addig is szükséges, hogy az ily torlódásokat minden lehető gondoskodással és a legnagyobb erőfeszítéssel is megakadályozzák. Minden illetékes tényezőnek azon kell lennie, hogy kellő tervszerű eljárással e rendszeresen megismétlődő visszaszágnak vége vessék.

— **Személyi hír.** *Rákosi* Imre dr. kir. ügyész szabadságáról visszatérve, megkezdte hivatalos működését.

— **Hangverseny.** A *Sevcsik* prágai zene-tanár nevével viselő quartett, mely *Skolsky* első hegedűsből, *Prochaska* másodhegedűsből, *Moravec* brácsásból és *Váska* csellistából áll, ma este a Deák-szálló nagytermében hangversenyt adott. A körülbelül 60 főnyi közönségnek alkalma volt *Dvorak*, *Beethoven* és *Grieg* egy-egy quartettjét végighallgatni. A fiatal művészek precíz előadásban juttatták érvényre a zeneszámok szépségeit. Különösen *Skolsky* és *Váska* tűntek ki tökéletes művészi játékkal. A közönség a műsor minden egyes számát zajos tapsal kísérte.

— **Betöltendő orvosi állás.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületénél betöltendő egy orvosi állás, amely 600 korona évi tiszteletdíjjal jár.

aki bent elitta keresetét! A férfi jobbra-balra tekintett. Egy csapat rongyos gyermek egy szomszédos játékbódé kirakatát bámulta, a többi ember mind hátat fordított. Megfogta a kosarat és a legközelebbi saroknál befordult.

Husz perczel később fényes üzletet csinált a farringdoni állomásnál. »Ibolyát vegyenek, hatos a csokor, ibolyát vegyenek!« A virágok illatosak és üdék voltak, vevő akadt rá elég. Üzleti szelleme újból feléledt. Sohase iparkodott ennyire ügyei érdekében. De magas tételért játszott — felesége és gyermeke életéért — és minden hatos, melyet zsebébe csuszított, azok megkönnyebbülését jelentette. Így egy-egy jellemhiba nagy erényné fejlődött!

Egy óra leteltével a kosár üres volt és zsebe tele apró pénzzel. Két órával később üresebb zsebekkel, de jó dolgokkal megterhelt karokkal érkezett meg lakásuk ajtajánál.

— **Zsuzsi!** — kiáltott kívülről a férfi.

Nem kapott feleletet és bement. A szoba sötét volt, csak az ablakon szűrődött be kis világosság. Gyufát keresett és meggyújtotta.

A gyerek melegen betakarva az ágyon aludt. Felesége nem volt otthon.

Furcsa érzés fogta el. Valami nem volt rendben. Körültekintett.

— **A trieszti pestis-eset.** Triesztből jelentik, hogy *Markel* dr. bakteriológiai vizsgálataiból kitűnt, hogy a *Lloyd-társaság* »*Calipso*« nevű gőzösén gyanús tünetek közt elhunyt *Babovich* nevű matróz tüdőpestisben halt meg. A hullából kivett szérummal *Markel* dr. patkányokat és egereket oltott be s e beoltások alapján konstataálta a pestist. A hatóság minden óvintézkedést megtett, hogy a járvány elterjedését megakadályozza. A velencei prefektúra, melyet táviratilag értesítettek a vizsgálat eredményéről, az 1903. párisi konvenczió rendelkezéseit alkalmazta a velencei kikötőben veszteglő hajóra. A fertőző kórházban levő összes személyeket, akik a pestisben meghalt matrózzal érintkeztek, előzetes óvintézkedés gyanánt beoltották pestis-szérummal, melyet a bécsi seroterapiai intézetből hozattak. Eddig valamennyien jól érzik magukat. A »*Calipso*« *Lloyd-gőzöst*, melyet Velenczében visszatartottak, a nemzetközi pestisegyezmény értelmében fogják kezelni. A személyzetet és az egész hajót alaposan fertőtlenítik, a patkányokat pedig kiirtják.

— A milánói kiállítás bezárása.

Milánóból jelentik, hogy a kiállítást vasárnap éjjel 12 órakor bezárták. A kiállítás területén rengeteg ember gyűlt össze, úgy hogy a vasárnapi látogatók számát százezerre becsülik. Pontban 12 órakor ágyulövés jelezte a kiállítás bezárását, a zenekarok rázendítettek a király-indulóra és ennek hangjainál vonult ki a közönség a kiállítás területéről. Másnap már megkezdődött a kiállítási tárgyak csomagolása és nemsokára hozzáfognak a pavilonok lebontásához.

— **Pályázat.** A hivatalos lap pályázatot hirdet a szusaki adóhivatalnál betöltendő adó-tisztai állásra. A kellően felszerelt folyamodványok november 30-áig nyújtandók be.

— **Arlejtés.** December 10-én délben nyilvános arlejtés lesz a városházán a pehlíni katonai gyakorlótér rendbentartására az 1907—1909. időre. A munkálatok odaítélése a városi állandó bizottság hatáskörébe tartozik.

— **Kivándorlás Fiumén át.** A szeptemberi statisztikai kimutatás szerint 5343 kivándorlónak utlevele szült Fiumén át és 3799-e más kikötőre. A valóságban Fiume kikötőjéből 3444 kivándorló hagyta el az országot. A múlt év szeptember hónapjához képest növekedett a kivándorlás. A nevezett hónapban 8312 volt a kivándorlók száma.

— **Magyar kivitel Délafrikába.** A Kereskedelmi Múzeum könyvtártermében a múlt héten értekezlet volt a délafrikai kivitel tárgyában. A nagy terem egészen megtelt

Összeborzadt, midőn az asztalon megpillantott egy lap papirt, valami írással. A gyufa kialudt és sötétben hagyta.

Egy pillanatig nem tudott megmozdulni az ijedségtől. Végre reszkető kezekkel egy másik gyufával meggyújtott egy darabka gyertyát, mely a szekrényen feküdt. A viasz végigcsepegett ujjain, midőn az asztalhoz támolett és a levél fölé hajlott.

Az írás elmosódott a pislogó világítás mellett. Letette a gyertyát. Felesége ezt írta:

»Bocsáss meg, John, de nagyon nagy gond voltam neked. Mire ezt elolvasod, már csak a fiunkról kell gondoskodnod. Én tul leszek minden bajon. Ma akartam neked segíteni, elmentem egy nagy kertészetbe és elköltöttem egész-pénzemet eladandó virágokra. Az első hatossal, amit szereztem, bementem egy üzletbe és vettem egy kis játékot a gyerekeknek. Talán helytelen volt ez, de megígértem neki. És mialatt bent voltam, valami nyomorult ellopta az ibolyáimat az ablakpárkányról!«

A férfi térdre rogyott az asztal mellett és arcát kezeibe temette, keservesen nyögött.

Aztán hirtelen felugrott és kalapja után nyúlt. Megy és megmenti még most! Jóvá fog tenni mindent.

Alulról ekkor lassu léptek hangzottak. Egy pár rendőr nehéz terhet hozott a házba.

nagy cégek képviselőivel és más érdeklődőkkel. *Lieder D'Ellevaux* Ottó cs. és kir. konzul, a főkvárosi főkonzulátus vezetője azzal vezette be a tanácskozást, hogy ismertette a legutóbbi délafrikai háború közgazdasági hatásait. Arra utalt, hogy a Fokgyarmat behozatala 1898 óta 15 millió font sterlingről 19 millió fontra, a kereskedelmi licencziák száma pedig 8700-ról 14.600-ra emelkedett. Ezután az előadó sorba vette a fontosabb magyar kiviteli cikkek, melyek Délafrikában sikeresen versenyezhetnének, minők a kék, czirokseprők, maláta, cukor, hüvelyesek, árpakása, liszt, burgonyaliszt, süített tej, tejpor, konzervek, ásványvíz, sör, bor, kikészített bőrök, hajlított fabutor, drótszeg, hordók, cipő, cement, gépek stb. A Kereskedelmi Múzeum az előadottakhoz képest meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket az említett cikkek kivitelének fokozása érdekében.

Tanfolyam siketnómák részére

A városi tanács felhívja mindazokat, akiknek siketnóma gyermekeik vagy gyámoltjaik vannak és azokat taníttatni óhajtják, hogy ez évi november hó 15-éig délelőtt 10—12 óráig a tanügyi előadónál (városháza, II. emelet, 14 ajtószám) jegyeztessék be a gyermekeket.

Vörhenyjárvány. A múlt pénteken felvették a városi kórházba *Surán* Rókus családját, amely 29 éves feleségéből és öt kiskorú gyermekéből állott, mert az egész család megbetegedett vörhenyben. Tegnap éjjelkor hirtelen meghalt a gyermekek egyike, a 8 éves Johanna. A holttestet a temető halotaskamrájába szállították. A család többi tagjainak állapota nem ad aggodalomra okot.

Ebzárlat. Mithogy a városban egy veszettséggyanus esetet állapítottak meg, a rendőrség elrendelte, hogy a kutyák 12 napon át otthon köve tartandók és ez idő elmúltával az utcán csak szájkosárral ellátva, póráz vezethetők. Az első 12 napon át az utcán talált ebeket nem adják vissza, hanem nyomban megölik. A rendelet 40 napig marad érvényben és a vasúti állomáson, valamint a pünte francóban levő kutyákra is kiterjed.

TENGERÉSZET.

Uszógép.

A «Scientific American» egyik munkatársa meglátogatta *Constantini* párisi olasz mérnököt, aki a motoros guruló-szerkezet feltalálója. *Constantini* most egy újabb eredeti gépet talált föl, az automatikus uszógépet. Ez a szerkezet lényegében teljesen felszerelt gázmotor, amelyet az uszó a hátra csatol és amely mellett, hogy a víz színén tartja, még tetszésszerű irányban és szabályozható sebességgel is viszi őt. Hogy ennek a készüléknek milyen jelentősége van a sporttól, játéktól kezdve egészen az életmentésig, azt nem szükséges bővebben fejtegetni. Csak az a kérdés, hogy a gyakorlatban beválik-e? A készüléket a «Scientific American» ábrákkal kísért cikkében így írja le:

A víz fölött tartásra mindenekelőtt két levegőzsák szolgál. A készülék maga egy tartóból áll, amelyen belül van a motor, a karbulátor (a gáz és levegő keverésére való készülék) és a gyújtó szerkezet. A tartó maga ötven centiméteres alumíniumlemezről való szerkezet. Fontos ugyanis, hogy a készülék lehető könnyű legyen. A szerkezet hossza irányában az uszó hátra csatolják. Végén van a csavar, amely az egészet előrehajtja és a melynek tengelye vízhatlan tömítéssel ellátott nyíláson megy a szerkezet belsejébe. Hogy az uszót a csavar, vagy idegen tárgy a csavart meg ne sérthesse, a szárnyakat kúp alakú drótháló veszi körül. A motort egy oldalt elhelyezett emelőkarral lehet megindítani. A tartó födeléből cső nyúlik ki, amely a levegőzsákra erősített gumicsőben folytatódik, úgy hogy a nyílása mindig a vízszin fölött legyen. Ezen át szívja a motor a szükséges levegőt, amelynek áramlását szeleppel lehet szabályozni. A motor hengere a tartó felső részében van és a hűtését alkalmas nyílásokon át a külső víz

végzi. A motor gázolin gázzal dolgozik és a gázolint az uszó a szerkezet tetején levő négy-szögletes alumíniumtartóban viszi magával. A szabályozás két fogantyúval könnyen eszközölhető. Az egyik a karbulátor működésére, a második a gyújtószerkezetre van befolyással. A gyújtáshoz szükséges elektromos telep és indukciós tekercs is a szerkezet belsejében van, a motor alatt. Van azután még egy alkalmas cső az égéstermékek elvezetésére. Az egész szerkezet fémből van és parafával bevont nyeregfelén nyugszik. Használatkor mindenekelőtt az oldalemelővel megindítják a motort. Azután az uszó a nyeregbe ül és a szerkezetet a hátra csatolják. Most fölfújja a levegőzsákot és az egész készen áll a vizen való uszáshoz. A sebességet az említett két fogantyúval lehet szabályozni, az irányítását meg a maga kezével végzi az uszó.

Az Atlantioa. Az Angol-osztrák bank budapesti fiókja által alapított *Atlantica* tengerhajózási társaság alakuló közgyűlését már legközelebb megtartják. A vállalat főképp fa-szállítással fog foglalkozni a Duna torkolatától nyugatra, nevezetesen Hollandiába és Angliába. A társaság elnöke — mint már jeleztük — *Serényi* Béla gróf, volt államtitkár, alelnöke *Kohner* Ágost és vezérigazgatója *Polacsek* Jenő lesz.

Hajók forgalma. Tegnap és ma a következő hajók érkeztek a fiúmei kikötőbe: a «Hungaria» Lloyd-gőzös *Lucovich* kapitány parancsnoksága alatt Triesztből; az «Istria» Lloyd-gőzös *Tarabocchia* kapitány parancsnoksága alatt Santosból; a «Melpomene» Lloyd-gőzös *Radoslovich* kapitány parancsnoksága alatt Triesztből; a «Tisza» *Adria*-gőzös *Cheracci* kapitány parancsnoksága alatt Marseilleből. — Elindult az «Earl of Carrick» angol gőzös *Grant* kapitány parancsnoksága alatt Marseilleba; a «Medea» Lloyd-gőzös *Gurrich* kapitány parancsnoksága alatt Triesztbe; a «Lapad» osztrák gőzös *Miletich* kapitány parancsnoksága alatt Szmirnába; a «Jason» osztrák gőzös *Tomich* kapitány parancsnoksága alatt Triesztbe; a «Lusitania» német gőzös *Matz* kapitány parancsnoksága alatt Hamburgba.

Az *Adria*-társaság hajóinak forgalma: **Érkezett:** «Adria» nov. 13-án Tuniszból Algírba; «Széll Kálmán» nov. 12-én Antwerpenből Newportba; «Zichy» nov. 12-én Glasgowból Velenczébe. — **Elindult:** «Lederer Sándor» nov. 12-én Fiuméből Valenciába; «Mátyás király» nov. 12-én Marseilleből Barcelonába; «Rákóczi» nov. 12-én Cataniából Reggióba; «Szent László» nov. 12-én Cataniából Bariba; «Zrinyi» nov. 12-én Nizzából Genuába.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság (FIUME, Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;
hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;
leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;
kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld minden nagyobb városába;
vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;
előleget nyújt árukra és értékpapírokra;
megőrizz és kezel értéktárgyakat;
gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;
fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók az *Ivanich-féle hírlap-árusító üzletben, Via Riva 6. szám.* — *A m. kir. dohánygyártósságban Piazza Elisabetta.* — *Capudi Romualdo likőr-üzletében, Deák-Corso.* — *Devescovich Gio. trafikban, Riva Szárpár.* — *Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szárpár, Adria-palota.)*

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovacs Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio»-nyomdai műintézet.

Személyhitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek, papok, állami- megyei és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak 1/4-20 évig terjedő időre tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enqueté értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4%! 4%! 4%! 4%!

Jelzáloghitel!

300 koronától feljebb I., II. és III. helyre földiek, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték 1/4 részéig.

Építési hitel!

Építésfélben levő ingatlanokra 2-3 részletben, oly arányban, amely arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközöljük eisorsangu intézetek által!

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospektust! — Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED
Budapest, V., Koháry-utca 19. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

= a városi torony mellett. =

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, 10alettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

„De la Ville“ Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

A BUDAPESTI RÁCZ TESTVÉREK

MA ÉS MINDEN NAP
HANGVERSENYEZNEK.

Kőbányai és pilseni ösforrási sörkimérés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának (Gyár Budapest-Kőbánya). fümei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitei és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történiik szállítás.

Detail elárutitó helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (vott fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-
lungato. — A „Salamon“-féle czukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi
takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10 és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Első horvát takarékpénztár

Tőke:
3.600,000 K.

Fiumei fiókja (Adamich-téren).
Központ: Zágráb.

Takarékalap:
6.500,000 K.

Az első horvát Takarékpénztár fiumei fiókja:

elfogad betéteket takarékpénztári könyveeskékre, folyó és csek számlára,
leszámítol váltókat, utalványokat és szelvényeket,
nyujt jelzálogkölesönöket és közvetit központjánál 4% és 4 1/2%-os törlesztésű kölesönöket 15, 20, 25, 30, 35,
40, 45 és 50 évi törlesztéssel, melyeket mint minden egyéb kölesön a megállapodásszerű lejáratá előtt
visszaflizethetők. Építkezési kölesönöknél a hitelezett összeget az építkezés előrehaladottságának, mérvéhez
képest részletekben folyósítjuk,
átvesz már fennálló kölesönöket és konvertálja azokat alacsonyabb kamatláb mellett,
pénzelőleget nyujt értékpapirokra és pénznemekre,
vesz és elad mindennemű értékpapirokat: mindenféle, állam- és magánsorsjegyeket, járadékokat, ipar- és köz-
kedési vállalati-papirokat, jelzálogleveleket, devisákat, valamint bel- és külföldi pénznemeket,
elvállal váltók, csekkék és utalványok beszedését a bel- és külföld minden piacán és kiállit hitelleveleket,
bevált kisorsolt értékpapirokat, sorsjegyeket és esedékes szelvényeket,
átvesz értékpapirokat és értéktárgyakat őrzés és kezelés végett betörésmentes páncélszekrényeiben,
ellátja értékpapirok konvertálását, vinkulását és az utóbbi alól való felszabadítását továbbá értékpapirok katonai
biztosíték és egyéb óvadék gyanánt való letétbe helyezését,
elvállalja flzetések teljesítését bel- és külföldi, különösen amerikai piacokra elsőrendű bankösszeköt-
tetési utján a legelőnyösebb feltételek mellett,
elad igérvényeket minden sorsjegyhuzásra és átvesz sorsjegyek biztosítását a kisorsolásból eredő árfolyam
vesztessége ellen,
azonfelül elvállaljuk a bank- és takarékpénztárba vágó összes egyéb itt fel nem sorolt műveleteknek legelőnyö-
sebb feltételek mellett való keresztülvitelét, valamint ugy szóbeli mint írásbeli kérdezősködésekre a leg-
rövidebb időn belül adunk kimeritő szakszerű felvilágosítást.

Sürgöncim: „Praštediona“

Telefon sz. 564.

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápáry).